

УДК 338.2:004(477)

**ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ**

**PROBLEMS OF ECONOMIC SECURITY OF UKRAINIAN
ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF GLOBAL
DIGITALIZATION**

*I.V. Воловельська, канд. економ. наук, A.P. Мазіашвілі
Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

*I.V. Volovelska, PhD (Econom), A.R. Maziashvili
Ukraine state university of railway transport (Kharkiv)*

В даний час світова економіка переживає етап інноваційної революції, що встановлює нові умови для прийняття управлінських рішень на глобальному рівні в усіх сферах людського розвитку. З переходом до нової економіки пріоритети змістилися з фінансових аспектів на користь якості та моральних цінностей. Іншими словами, концепція товару чи послуги змінюється, включаючи творчий і духовний компонент. Раніше основна увага приділялася прибутку, тоді як тепер на перший план виходять інвестиції в інноваційні розробки та нестандартні рішення поставлених завдань, метою яких є підвищення якості продукції та максимальне задоволення споживачів.

Щодо України, то розвиток цифрових технологій, зокрема цифровізація, є одним з основних шляхів інтеграції країни до ЄС і виходу на світовий ринок. Однак в Україні існує багато проблем на шляху цифровізації, пов'язаних з численними ризиками та загрозами, які заважають розвитку сучасних підприємств і країни в цілому. У статті проаналізовано сучасний стан економіки та надано пропозиції щодо вдосконалення системи економічної безпеки підприємств.

Основні цілі системи економічної безпеки підприємств України, засновані на принципах створення задоволення споживачів і враховуючи вимоги сучасного розвитку нової світової моделі економіки, повинні сприяти не лише підвищенню якості продукції в умовах агресивного зовнішнього середовища, але й відповідати основним світовим тенденціям. Для формування такої системи у статті розглянуто не тільки основні проблеми функціонування підприємств, а й розвиток економіки в умовах глобальної цифровізації. Проаналізовано сучасні тренди світової економіки, зокрема в Україні, та запропоновано шляхи вирішення основних питань, що стоять перед системою економічної безпеки вітчизняних підприємств відповідно до вимог сучасного етапу світового

розвитку.

На даний час світова економіка перебуває у стані цифрової революції, яка визначає нові умови розвитку бізнесу у всіх сферах людської діяльності. Великі обсяги інформації вимагають застосування нових методів її обробки для прийняття управлінських рішень на глобальному рівні.

Згідно з програмою цифрового розвитку України, існує кілька проблем, що перешкоджають розвитку цифрових тенденцій у країні. Однак Україна має план дій, спрямований на перехід національної економіки до цифрової до 2030 року.

Цифрова економіка має як позитивні, так і негативні сторони. Трансформація деяких галузей може призвести до зростання безробіття та збільшення кіберзлочинності. Водночас цифровізація дала малим компаніям та інноваційним командам можливість створювати нові продукти та швидко виводити їх на ринок нарівні з уже існуючими лідерами, що сприяло зміщенню «центрів пріоритетів» від великих корпорацій до малих підприємств і стартапів.

Багато вчених вважають, що перехід до цифрових технологій сприяє переведенню діяльності підприємств в онлайн-режим, що вимагає нових підходів до забезпечення економічної безпеки. Вплив цифровізації визначається доданою вартістю, створюваною для кожної галузі економіки або сфери життя на макрорівні, або для конкретного продукту чи послуги на мікрорівні.

Ми визначили основні проблеми та ризики, з якими стикається економічна безпека в умовах цифровізації, і пропонуємо найбільш швидкі та економічно ефективні шляхи їх вирішення.

Таким чином, в Україні існує безліч проблем, пов'язаних з участю у глобальній цифровізації, зокрема щодо питань економічної безпеки країни, підприємств і громадян. Вирішення цих проблем ускладнюється, особливо в умовах війни, в якій перебуває наша країна. Проте ми вважаємо, що створення комплексної системи державних програм цифровізації за участю приватного капіталу може сприяти вирішенню цих проблем, нейтралізації ризиків і забезпеченню повноцінного переходу України до цифрової економіки.

[1] Джозеф Пайн, Джеймс Гілмор «Економіка вражень». URL: <http://www.management.com.ua/marketing/mark212.html>).

[2] Дикань В. Л. Економічна безпека підприємства: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей ВНЗ. - УкрДАЗТ, 2011. 270с.

[3] Дикань В. Л. Управління бізнесом: підручник: УкрДАЗТ, 2017. 315с.

[4] Дикань В.Л., Воловельская І.В. Концептуальні підходи до забезпечення економічної безпеки підприємства. Вісник економіки транспорту и промисловості. 2018. №64. 1-18с.

[5] Жадько К.С. Організація виробничої та маркетингової діяльності малого і середнього бізнесу: Монографія / за наук. ред. д.е.н., професора, академіка АЕНУ К. С. Жадька. Дніпро: УМСФ, 2019. 224с.

Управління соціально-економічними системами в умовах неоіндустріалізації та глобалізації (людина, технології, економіка)

- [6] Закон України «Про національну безпеку України». Відомості Верховної Ради (ВВР). 2018, № 31. 241с. веб сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 05.04.2024).
- [7] Кирієнко А. В. Механізм досягнення і підтримки економічної безпеки підприємства: дис. канд. екон. наук: 08.06.01 К., 2000. 186с.
- [8] Кузьменко А. Проблеми відповідності стратегії та системи забезпечення безпеки України національним потребам. веб сайт. URL: [https://economics.kntu.kr.ua/archive/5\(38\)/38_Zhadko.html](https://economics.kntu.kr.ua/archive/5(38)/38_Zhadko.html) (дата звернення: 05.04.2024).
- [9] Оцінка експертів ініціативи «Цифрова адженда України», ГС «Хай-Тек Офіс Україна», ГС Digital Transformation Institute. веб сайт. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html#6-2-13>).
- [10] Звіт DBT Center «Цифровий вир або як цифрова революція реформує промисловість» (Digital Vortex: How Digital Disruption is Redefining Industries) URL: <https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/industry-solutions/digital-vortex-report.pdf>.
- [11] Коптева Г.М. Економічна безпека як критерій оцінки бізнес-процесів підприємства Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. Випуск 2 (113), 133-138с.
- [12] Попов Е.В. Проблеми економічної безпеки цифрового суспільства в умовах глобалізації. Економіка регіонів. 2018. № 4. 1088–1101с.
- [13] Abyazov T., Asaul V. On competitive potential of organization under conditions of new industrial base formation. SHS Web of Conferences. 2018. Vol. 44.

УДК 658.5.011

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ: СУЧАСНЕ ПОНЯТТЯ ТА СКЛАДОВІ

SOCIO-PSYCHOLOGICAL CLIMATE: MODERN CONCEPT AND COMPONENTS

канд. екон. наук О.О. Гетьман

Харківський національний автомобільно-дорожній університет (м. Харків)

PhD (Econ.) O. Hetman,

Kharkiv National Automobile and Highway University (Kharkiv)

Відомо, що соціально-психологічний клімат - це одна з характеристик робочої групи, яка може мати не неї подвійний вплив під час трудової діяльності, тобто стимулювати або пригнічувати творчу ініціативу, активність та енергію членів колективу.

Під складовими соціально-психологічного клімату (СПК) колективу розуміють таке: сукупність соціально-психологічних характеристик групи; загальний, стабільний психологічний настрій колективу; характер взаємовідносин у колективі; характеристики, що необхідні для функціонування колективу.

Позитивні риси СПК: оптимізм; життєрадісність у спілкуванні; впевненість, безпека, захищеність і комфорт; теплота і турбота у